

Procedure ved nødberedskab i forhold til digitale Valglistes.

Hvis der sker noget som helst med teknikken eller en PC til den digitale valgliste, så kontakt IT-afdelingen på tlf. **6010 1203**.

I må **ikke** selv forsøge at løse problemet uden at I har en IT-tekniker med på banen.

Hvis der bliver behov for at skifte valgtilstand foregår det **KUN** i samarbejde med KMD & IT-Teknik.

Hvis det "kun" drejer sig om brugen af systemet, kan I også ringe til Lone Frisgaard på 2192 8551

Nedenfor kan du se forskellige scenarier, hvis der mod forventning opstår fejl i programmet Digital Valgliste på valgdagen.

Det er Holdlederteamet, der vil stå for et skift af valgtilstand og nedenstående er derfor blot til orientering.

Fejl i netværk eller computere

Hvis der opstår en fejl, kan det blive nødvendigt at skifte valgtilstand.

Følgende fejlhændelser kan opstå:

- Fejl på netværket eller holdlederteamet (PCA) computeren i tilstanden frit bordvalg. Der skal som udgangspunkt skiftes til tilstanden **fast bordvalg** (der er stadig IT-støtte, men uden netværk).
- Fejl på en computer (PCB, PCC eller PCD) i tilstanden frit bordvalg. Pc'en der fejler, skal så **passiveres**. Det skal kontrolleres i overvågning, at alle øvrige afsnit har en master, så man kan fortsætte med frit bordvalg. Hvis ikke alle afsnit har en master, skal der skiftes til **papir-valgliste**.
- Fejl der opstår i tilstanden fast bordvalg. Hvis man tidligere har haft fejl, og derfor har skiftet til fast bordvalg, og der igen opstår fejl, skal der skiftes til **papir-valgliste**.

Alt efter den opståede situation skal der hurtigt tages stilling til, om valget fortsat skal afvikles med frit bordvalg på afstemningsstedet, med et mindre antal borde (dvs. passivering af en pc) eller med fast bordvalg eller om der skal skiftes til papir-valgliste.

Denne beslutning træffes af valgstyrrernes formand i samråd med Holdlederteamet, de IT-ansvarlige, valgsekretariatet og KMD.

Hvis det er besluttet, at valgtilstanden skal ændres til **fast bordvalg**, skal denne vejledning følges.

A. Fast bordvalg

Hvis tilstanden **fast bordvalg** vælges, er valglisten fortsat IT-understøttet.

Før man ændrer noget på pc'erne er det altid *vigtigt*, at man *gør* status på stemmeseddelregnskab og får gemt så mange data som muligt.

Vælgeren skal nu betjenes ved det valgbord og den computer, der er ansvarlig for det pågældende vælgerafsnit.

Det fremgår af **den enkelte vælgers valgkort**, hvilket valgbord vælgeren hører til. Dette fremgår også af valglisten. Der skal stilles skilte på hvert bord med valgbord 1, valgbord 2 og valgbord 3, så vælgeren ved, hvor de skal gå hen. Disse skilte findes i kasserne med skilte og nedpakningsmaterialer i kuverten med teksten nødprocedure. **PCB** bliver valgbord 1 og **PCC** bliver valgbord 2.

Stemmeseddelregnskab ved fast bordvalg

Inden man overgår til fast bordvalg skal det enkelte valgbord aflæse tallene på skærmen og notere dem:

Fremmødte i alt
Dette bord

Efter kl. 20.00 når stemmeseddelregnskabet skal opgøres, skal man igen opgøre tallet på det enkelte valgbord:

Fremmødte i alt
Dette bord

Tallene lægges sammen for alle borde og skrives ind i stemmeseddelregnskab i regnearket Opgørelse og i afstemningsbogen.

Tallet "i alt afgivne ved valgbordene inkl. brevstemmer" (Holdlederteamet (PCA) har tallet) skal passe med modtagne valgkort inkl. følgebrev til brevstemmer.

Dette tal skal skrives i stemmeseddelregnskabet for valgsekretærbordet.

Gem en valgliste på USB-nøglen, så man har den senest opdaterede valgliste! (Valglisten finder du under Vis valgliste, alternativt kan man finde den back-up, der bliver taget hver halve time).

Sådan går du til Fast bordvalg (når data er sikret)

1. Fjern netværkskabler på alle computere.
På **PCA**: Vælg **valgtilstand**, vælg **forlad frit bordvalg**, læs teksten i pop-up vinduet og vælg **OK**, hvis du vil skifte til fast bordvalg. Herefter skal du gå i funktioner, vælg **kontroller**

tilstand og skifte til **Fast bordvalg**. Læs teksten i pop-up vinduet og vælg OK.
Vælg **luk** til vinduet kontrollerer tilstand.

2. Holdlederteamet skal nu manuelt opdatere alle computere, så de er klar til at afvikle fast bordvalg. Du skal derfor logge dig af som tilforordnet og logge dig på **PCB, PCC** osv. i nævnte rækkefølge som valgsekretær, med følgende koden som fremgår på hver enkelt computer.
3. På hver computer gentages ovenstående under pkt. 1 fra vælg **valgtilstand**. Når du logger dig på som valgsekretær på **PCB, PCC** osv., vil der komme en meddelelse på skærmen om, at der ikke er noget netværk.
4. Her skal du vælge **OK**.
5. Herefter logger Holdlederteamet sig af igen, og der logges på som **valgtilforordnet** med koden som står på computeren.
6. Der opsættes **skilte** på valg-bordene med valgbordsnumre.

Herefter fortsætter valghandlingen, og nu skal vælgeren gå til det valgbord/afsnit, som fremgår af deres valgkort.

Det anbefales, at en tilforordnet vælger om nødvendigt hjælper til med at fordele vælgerne ved de rette valgborde.

Under valghandlingen ved fast bordvalg

I KMD's vejledning fremgår det, at Holdlederteamet kan komme ud for at skulle løse opgaver på valgbordenes computere ved fast bordvalg. Konkret drejer det sig om alle opgaver, der **opdaterer data**, f.eks. opret vælger, ændre vælger. Der er ikke længere behov for at gå i kontroller tilstand for at lave overvågning, men det er vigtigt, at Holdlederteamet løbende holder sig orienteret om, at alle computere fungerer, som de skal. Du skal derfor gå rundt ved valgbordene.

Oprettelse af vælger ved fast bordvalg

Hvis man skal **oprette vælger**, skal dette ske på computeren med det **højeste** afsnitsnummer, dvs. **PCC/PCD**. Vælgeren skal også stemme ved dette bord.

Følg KMD's vejledning for KMD Valg. Digital Valgliste. Fremmøde side 34. Husk du skal være logget på som valgsekretær.

Husk at printeren skal flyttes til PCC/PCD, hvis du skal udskrive erstatningsvalgkort. Husk at vælg den rigtige printer ved udskrivning.

Opgaver, der **ikke opdaterer data**, kan fortsat udføres på valgsekretærens computer, hvis man har skiftet til fast bordvalg på grund af netværket.

Hvis det er **PCA**, der er årsagen til skiftet til fast bordvalg, kan opgaven udføres ved, at man slår op i papirvalgslisten, hvis der skal laves erstatningsvalgkort. Man udfylder så et valgkort i hånden, og der vil så foregå kontrol, når vælgernummeret bliver slået op på valgbordets computer (PCB, PCC, osv).

Søgning på vælger og udskrivning af erstatningsvalgkort.

Hvis Holdlederteamet søger på vælgeren, vil det fremgå af billedet, om vælgeren allerede har brevstemt, eller om vælgeren har stemt, mens der var frit bordvalg.

Holdlederteamet kan ikke se, om vælgeren har stemt efter overgang til fast bordvalg, men det vil i givet fald fremgå af valgbordets computer, når erstatningsvalgkortet bliver skannet.

Hvis vælgerne går til det forkerte bord, kommer der meddelelse om dette på skærmen.

Holdlederteamet, skal når erstatningsvalgkortet er udskrevet, henvise vælgeren til det afsnit, som fremgår af valgkortet. Hvis der skal udskrives erstatningsvalgkort fra en valgboards computer, kan det ske ved, at Holdlederteamet logger sig ind som **valgsekretær, og printerens bliver flyttet til den pågældende pc**. Det letteste er dog at udfylde valgkort i hånden. Derefter bliver oplysningerne kontrolleret ved valgbordets pc.

Statistik og stemmeprocenter

Når der skal indberettes statistiktal til valgsekretariatet, skal du af hvert valgbord have oplyst, hvor mange der har afgivet stemme. Tallet aflæses på valgbordets computer under Dette bord:

Tallene for valgbordene lægges sammen og indtastes i det digitale opgørelsesskema.

Afslutning af valghandlingen med fast bordvalg

Når valghandlingen er gennemført med fast bordvalg, og klokken nærmer sig 20.00, skal du holde dig klar, så du kan **låse for fremmøde og gå i gang med konsolidering**. Dette sker nu først på PCC (eller PCD, hvis der er tre valgborde).

Stemmeseddelregnskabet skal opgøres, inden du konsoliderer. Det er meget vigtigt, at du gør det, inden du konsoliderer.

Efter kl. 20.00 når stemmeseddelregnskabet skal opgøres, skal man igen opgøre tallet på det enkelte valgbord:

Fremmødt i alt

Dette bord

Tallene lægges sammen for alle borde og skrives ind i stemmeseddelregnskab i regnearket Opgørelse og i afstemningsbogen.

Tallet "i alt afgivne ved valgbordene inkl. brevstemmer" (Holdlederteamet har tallet) skal passe med modtagne valgkort inkl. følgebrev til brevstemmer.

Dette tal skal skrives i stemmeseddelregnskabet for valgsekretærbordet.

Konsolidering ved fast bordvalg, skal udføres i tæt samarbejde med IT.

HUSK aflæsning af stemmeseddelregnskab, da du ikke kan logge dig ind som tilfornordnet igen efterfølgende.

Konsolidering ved fast bordvalg

- 1) Holdlederteamet skal logge sig på pc'en med det højeste nummer først, dvs. **PCC/PCD**, når der skal konsolideres. **Dette er meget vigtigt**. Dernæst på de øvrige valgboardscomputere (PCC, PCB i den rækkefølge). Husk at medtage USB-nøglen fra PCA til alle computerne i den nævnte rækkefølge.

Når du logger dig på som valgsekretær, vil du få en fejlmeddelelse om, at netværket ikke virker. Vælg OK
- 2) Gå i funktioner og vælg **kontroller tilstand og lås for fremmøde**.
- 3) Skift til næste fase **fase 4 konsolidering**: Tryk Funktioner, vælg **kontroller tilstand, Skift til næste fase**. Der kommer en række pop-up billeder: Tryk OK.
- 4) Vælg **konsolider** – pc'en arbejder.
- 5) Valgsekretæren logger sig herefter af igen og fjerner USB-nøglen. Følg denne fremgangsmåde til alle valgboardenes computere er konsoliderede.
- 6) Til sidst logges på **PCB**.
- 7) Til sidst skal du på **PCA** gå i **kontroller tilstand og lås for fremmøde**
- 8) Skift til næste fase - vælg **konsolider**.

Du har nu gemt valglisten på USB-nøglen og **PCA**. Husk at valgsekretæren skal medbringe USB-nøglen til rådhuset.

HUSK at gemme statistik på køn og alder fra PCA på USB-nøglen.

Vælg **log af** og luk applikationen.

Herefter må computeren **slukkes**. Dette gøres på samtlige computere. Tag USB-nøglen fra **PCA** og pas godt på den.

Holdlederteamet skal herefter beholde PCA og lægge den i kassen som kommer med til fintællingen på Stadion. Se mere i vejledningen om afstemningsstedet.

B. Passivering af en computer i fasen frit bordvalg

Hvis en computer fejler, kan man passivere den. Det gør man ved at dobbeltklikke på den i billedet Overvågning. Netværkskablet skal fjernes fra pc'en. Denne handling udføres kun i samråd med valgsekretariatet og KMD.

Hvis en computer er blevet passiveret, skal man have aflæst tallet "Dette bord", inden den sættes ud af drift, og have sammenholdt tallet med antal modtagne valgkort, som et tjek for at alle registreringer er kommet med, da computeren kan være ustabil, inden man passiverede den.

Sammenhold også med antal udleverede stemmesedler.

Hvis man passiverer en computer vil en af de øvrige pc'ere mangle en back up (det fremgår ikke tydeligt af det grønne overvågningsbillede). Det er ikke et problem, så længe de andre pc'ere fortsat fungerer korrekt. Man skal dog være særlig opmærksom på at man fortsat får de korrekte data på PCA.

C. Papir-valgliste

Der skal skiftes fra frit bord/fast bordvalg (IT-understøttet) til papir-valgliste (ikke IT-understøttet), hvis:

- der forekommer fejl efter, at man er overgået til fast bordvalg
- der er fejl på to computere, så der hverken er adgang til master eller backup data for det afsnit.
- Strømmen går.

Hvis en af disse fejl forekommer, skal kommunens IT-ansvarlige straks kontaktes.

Det er vigtigt at bevare roen. Hvis strømmen går, er der ca. 2 timer til at lukke computerne ned og gemme data.

De IT-ansvarlige møder personligt op på valgstedet. Der træffes beslutning om papirvalg i samarbejde med valgstyrerformand, IT, valgsekretariatet og KMD.

Hvis valgstedet går over til papir-valgliste, skal vælgeren gå til det valgbord, der fremgår af vælgerens valgkort.

Vælgerhåndteringen er ikke længere IT-understøttet, så nu skal fremmødte vælgere registreres på papir-valglisten. Papirvalglisten befinder sig på valgsekretærens bord i 2 eksemplarer. Valgsekretæren skal beholde den komplette liste.

Valglisten til valgbordene er delt i et to mapper, en til valgbord 1 og en til valgbord 2.

Hvis det er muligt (alt efter hvad fejlen skyldes), så skal den nyeste valgliste på Digitale valglisten printes og kopieres så der er et fuldt sæt til valgsekretærbordet og et sæt der passer til det enkelte valgbord. (Som den oprindelige papirvalgliste). Denne papirvalgliste vil indeholde alle registreringer indtil systemet fejlede.

Papirvalglisten printes på valgstedet og sættes i de grønne mapper – en til hvert bord..

Hvis det tager tid at printe kan man i mellemtiden registrere i papirvalglisten fra om morgenen. Man skal blot holde styr på hvilke vælgere (dvs. valgkort) det drejer sig om, så man kan opdatere den udprintede papirvalgliste, når den er klar.

Når systemet går ned, **deler man stemmeseddelregnskabet i to dele – før og efter.** På den måde vil man let kunne tjekke om alle valgkort er registreret i valglisten ved at kontrollere de valgkort, der er modtaget lige før og lige efter. Hvis de er registreret, kan man gå ud fra, at alle krydser er sat.

Stemmeseddelregnskab ved overgang til papirvalg

Hvis man i løbet af dagen overgår til papirbaseret valghandling, skal der laves et **stemmeseddelregnskab** både for den del af valget, der var IT-understøttet, og for den del af valget, der var på papir-valgliste.

Det er derfor vigtigt, at modtagne valgkort, ombyggede stemmesedler modtaget under den IT-støttede valghandling lægges til side, når man overgår til papirvalglisten.

Inden man overgår til papirbaseret valghandling noteres alle oplysninger fra statistikbilledet på computerne på valgbordene.

Hvis man har kørt med frit bordvalg, aflæses alle tal også på PCA's statistikbillede.

På samme måde skal der tælles krydser i papirvalglisten. Der skal **ikke** tælles krydser for brevstemmer, da dette er et regnskab for sig. Disse krydser er afstemt om morgenen. Tallet sammenholdes med antal modtagne valgkort efter overgangen til papirbaseret valgliste.

Og til sidst lægges tallet sammen med modtagne brevstemmer og følgebrev til brevstemmer (valgkort).

Der er flere sæt stemmeseddelregnskaber i valgsekretærkassen, så det er muligt at lave regnskab for den IT-understøttede del og den ikke-IT-understøttede del. Til sidst lægges de sammen og afleveres til valgsekretæren.

Valgsekretæren holder regnskab med brevstemmerne og de ombyggede stemmesedler.

Sådan skifter du til papirvalg

Der er automatisk gemt en digital valgliste på usb-nøglen og på C-drevet. Programmet gemmer hver halve time. Gem gerne den allernyeste version selv.

Valglisten ligger her:

<C:\KMD\KMD Digital Valgliste\Datamappe>

Du skal sætte USB-nøglen i valg-sekretærens PC, og gemme valglisten.

Indtil I får den seneste udgave af valglisten udleveret skal I anvende de papirvalglisten, I har fået om morgenen.

Sådan skifter du til papirvalg i Digitale valglisten

- 1) Fjern netværkskabler på alle computere. På PCA vælg **valgtilstand**, **forlad fast bordvalg** gå i funktioner, **kontroller tilstand** og vælg **skift til fastbordvalg**. Vælg **ok** til pop-vinduet. Vælg **luk**. Herefter vælger du valgtilstand, og vælger **forlad fast bordvalg**. Vælg **ok** til pop-up vindue. Gå i funktioner, **kontroller tilstand**, vælg **skift til papirbaseret**. Vælg **ok** til pop-up vindue. Vælg **luk**.
- 2) - Bagefter logger du på PCB som valgsekretær og følger ovenstående vejledning.
- Herefter fortsætter du til PCC og gør det samme her.

- 3) Sluk alt udstyr, der ikke skal benyttes mere.
- 4) Opsæt skilte med valgnumre på valgbordene. Skiltene ligger i kassen med kontorartikler.
- 5) Udlever papirvalglisten (gerne den nye udprintede version) til hvert enkelt afsnit/valgbord. Valget fortsætter som tidligere valghandlinger, hvor der er benyttet papirvalglisten.

Udfyldelse af erstatningsvalgkort ved papirvalg

Hvis en vælger møder op uden valgkort, skal vælgeren henvises til valgsekretæren.

Du kan ikke længere søge vælgeren frem på den digitale valgliste, da der ikke længere er IT-understøttelse. Du kan derfor kun kontrollere om vælgeren har stemt, ved at kigge i papirvalglisten, indtil det tidspunkt hvor papirvalglisten blev printet. Det vil fremgå af papirvalglisten, om der er brevstemt.

Du udfylder et blankt valgkort for vælgeren og sender vælgeren hen til det valgbord, som pågældende hører til. Valgbordet fremgår af din papir-valgliste.

Du skal sætte et **skilt** på valgsekretærens bord, hvor der står: "Det er strafbart at afgive mere end en stemme". Skiltet findes i kassen med kontorartikler.

Statistik og stemmeprocenter

Når der skal indberettes statistiktal til valgsekretariatet, skal du af hvert valgbord have oplyst, hvor mange stemmesedler, der er udleveret sammenholdt med antal krydser i valglisten og modtagne valgkort. Tallene for valgbordene lægges sammen og indtastes i det regnearket Opgørelse af valg.